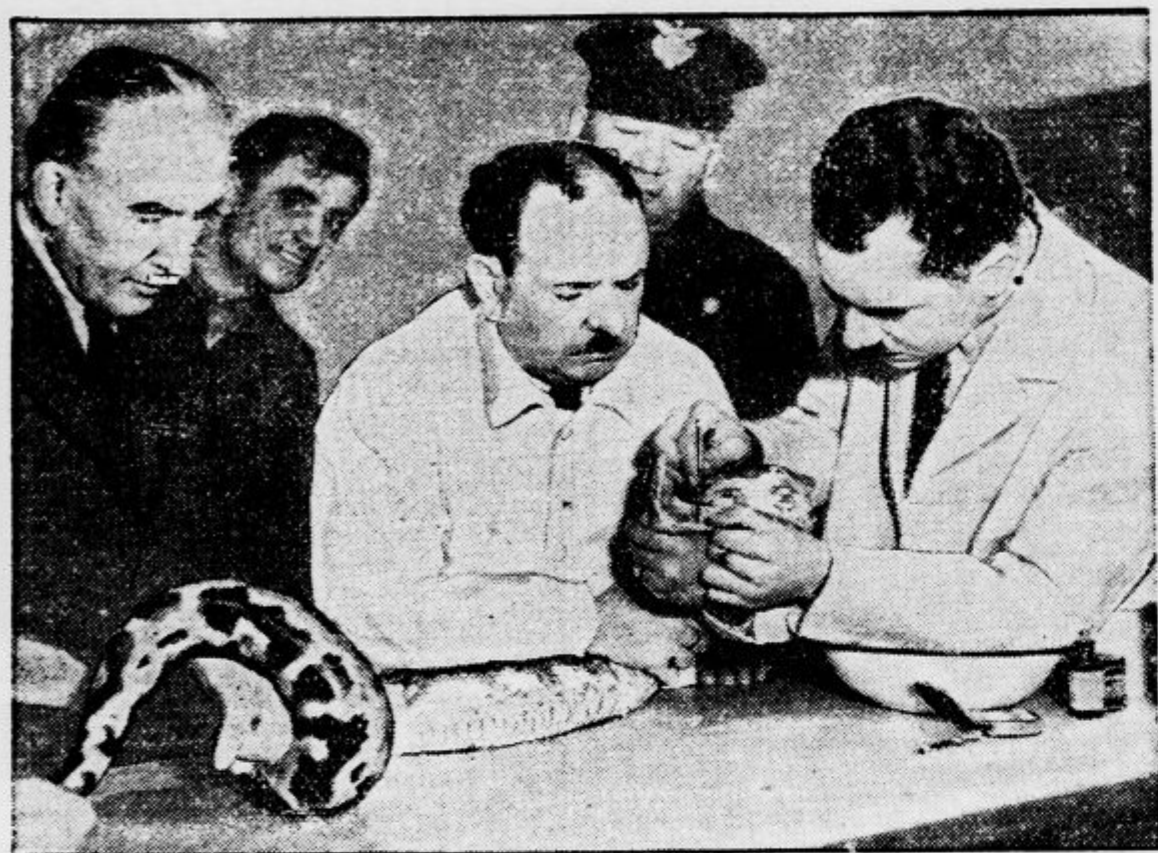

Iz življenja in sveta

Kači-strupenici izdirajo zob

V zoološkem vrtu v Clevelandu so pred kratkim neki strupenici iz Indije izdri z zob. Operacija je bila silno nevarna, z veliko opreznostjo pa je uspeša.

Zmečkani bacili

Vpliv visokih tokov na mikroorganizme

Za uničevanje bacilov so doslej uporabljali toploto in kemične snovi. Vodja pariskega Pasteurjevega zavoda prof. Roux pa predlaga sedaj, da bi jih pobijali z visokim pritiskom. Vprašanje, kako bi dosegli takšno pritisko, da bi bacile zmečkali, je tako rekoč rešeno.

Francoski fizik James Basset je zgradil aparate, ki proizvajajo pritisk 25.000 do 30.000 atmosfer. To pomeni, da teži pod njimi na vsak stirijski centimeter do 30.000 kg. Takšen pritisk na vsej površini človeškega telesa bi telo razvaljal v ten, ko testo. In gotovo zadostuje, da zmečka tudi mikroskopskega bacila.

V ta namen je Basset s svojim sodelavcem dr. Machéboeuf postavil tekočine z bakterijami pod različne pritiske in je ugotovil med drugim naslednje:

Pritisk 4000 atmosfer, ki bi uničil najbolj korenjastega človeka v hipu, prene-

sejo bacili z lahkoto. A že 6000 atmosfer, ki so vplivale nanje 45 minut, je večino uničila. Seveda pa so med temi prijaznimi bitji takšna, ki se ustavljajo celo pritisku 18.000 atmosfer in se po končanem poskusu razvijajo in množijo tako, kakor da se ni bilo nič zgodilo.

Nad vse zanimiva je ugotovitev, da so tudi bacili strupi (toksini) zelo občutljivi za pritisk. Tako izgubi toksin davice 80% svoje učinkovitosti že pri 3500 at, pri 17.000 at pa kaže samo še stoti del svoje učinkovitosti. Še občutljivejši je strup omrtvičenega krčja, ki izgubi skoraj vso svojo učinkovitost že pri 13.500 at.

Ta najnovejša doseganja o vplivu visokih tlakov na mikroorganizme utegnejo imeti še dalekosežne posledice. Odkrila so nam po vsej priliki novo pot za desinfekcijo in sterilizacijo.

Svetopisemski potop

ni legenda — Sledovi kot dokazi

Da je v zgodbah sv. pisma stare zaveze mnogo stvarnega jedra, je že davno znano, a posebno zanimanje je znanost posvečala, da od nekdaj zgodbi o vesoljnem potopu. Naša je premočno sledov, ki kažejo, da je Mezopotamijo pred davnimi časi, nekako 3000 let pred našim štetjem, zadelo strašna poplavna katastrofa, ki se je ohranila še tisočletja v spominu poznejših ljudstev kot izraz božje kazni.

L. 1928. je n. pr. nek angleška arheološka skupina odkrila pri kraju Kišu šest

metrov pod površino zemlje blatno plast, ki se je razprostirala na velikansko ozemlje. Ta plast je mogla nastati le kot usedlina velike poplave. Od tedaj so odkrili takšno plast tudi okrog nekdanjega Ura in Ereha. Da je bila ta poplava res nekaj grozotnega, dokazujejo ostanki zgradb. Nad plastjo so ostanki čisto drugačnega sloga nego pod njo ali z drugimi besedami: poplava je tedaj uničila celo ljudstvo z njegovo kulturo vred.

Vsake pol sekunde en avtomobil

Kako silno se je razmahnila avtomobilska industrija v zadnjih letih, priča posebno dejstvo, da producira svetovna avtomobilska industrija dnevno 168.000 avtomobilov. Če bi to produkcijo poverili enemu človeku, bi to podjetje izdelalo 7200 voz na uro ali skoro vsake pol sekunde en avtomobil.

London—New York v treh in pol dneh

Neka angleška družba kani uvesti najhitrejšo zvezo med Evropo in Ameriko s kombiniranimi vožnjami ladij in letal. Podjetje nosi ime Irish Transatlantic Corporation in ima v načrtu vožnje z ladjami iz Londona v Galwey čez Atlantski ocean od Halifaxa, od tod pa vožnjo z letali v New Yorku. Po dosedanjih dispozicijah bi trajala takšna vožnja 3 dneve in pol.

Naivejša ladja sveta

bo francoski kolos »Normandie«, ki jo pravkar dovršujejo. Njene dimenzije so tolikšne, da ne bo mogla voziti skozi Sueški prekop zaradi njegove plovine.

Manjši potrošek zaradi krize

Statističen pregled iz Češkoslovaške pravi, da je poglavitni nauk svetovne gospodarske krize ta, da ljudje manj popijejo in pojedo. Na Češkem je n. pr. še lani v januarju porabila vsaka oseba 3,47 kg mesa in masti. V septembra se je ta količina znižala na 2,44 kg, letos v januarju se je dvignila zopet na 3,13 kg, kar pomeni v primeru z lanskim konsumom 10 odst. manjši potrošek. Prav tako je nazadovala poraba piva. Na glavo človeka je prišlo lani v začetku leta 4,22 l piva. V vročih mesecih se je konzum dvignil na mesecnih 7,90 l, potem pa je začela poraba rapidno padati in znaša v letošnjem začetku leta samo 3,16 l piva. Isto nazadovanje je opaziti tudi pri porabi vina.

Jubilej znamenitega učenjaka

Prof. Henry van der Welde, znan belgijski arhitekt in propagator umetne obrti, je stopil včeraj v 73. leto. »Mladostni slog« je po njegovi zaslugi danes mednarodno gibanje.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenju oči in ušes, skrbimo zato, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravnega »Franz Josefovega grenčice«. Znameniti strokovnjaki za nego zdravlja svedočijo, da »Franz Josefova« voda dobro služi tudi pri šeni in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vse lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Hitlerjev zunanji politik

Alfred Rosenberg, glavni urednik lista »Völkischer Beobachter«, dne 1. aprila se je ustanovil pri nemški nar. soc. stranki poseben urad za zunanjo politiko. Vodstvo te ustanove je poverjeno Rosenbergu.

23.000 km z motociklom

Nemec Köckler in Bur Poulton sta v šestih mesecih prevozila z motociklom 23.000 km pota od južne Afrike do Berlina.

Burno predavanje Emila Ludwiga v Franciji

»Paris Mid« poroča iz Marseille, da je tam imel predavanje pisatelj Emil Ludwig ter izjavil med drugim, da je versajska pogodba zadeva »nuhovitosti in ošabnosti«. Ta izjava je zbudila med poslušalstvom splošne proteste. Ko se je občinstvo pomirilo, je Ludwig nadaljeval predavanje ter izjavil, da je že sam pogled na vojaške uniforme opasen za mir. Pri teh besedah se je dvorana ponovno vznemirila. Predavatelj je moral nadaljevati in končati svoj govor še po daljši pavzi in opravičilu.

Ženske v hlačah

Nova ženska moda hlače namestu kril se je te dni pojavila tudi v Budimpešti. Na opoldanskem šetališču se je sprehajala elegantna dama v hlačah. Njen pojav je zbudil mnogo pozornosti in komentarjev, a nič posnemanja.

Poravnani spor pri Fordu

Mezdni spor, zaradi katerega je izbruhnila večdnevna stavka v angleških Fordovih tovarnah v Dagenhamu, je končan. Ravateljstvo tovarne je pristalo na zahtevo delavcev, da se jim zvišajo plače, na kar se je delo obnovilo v starem obsegu.

Brazilijski uničuje kavo

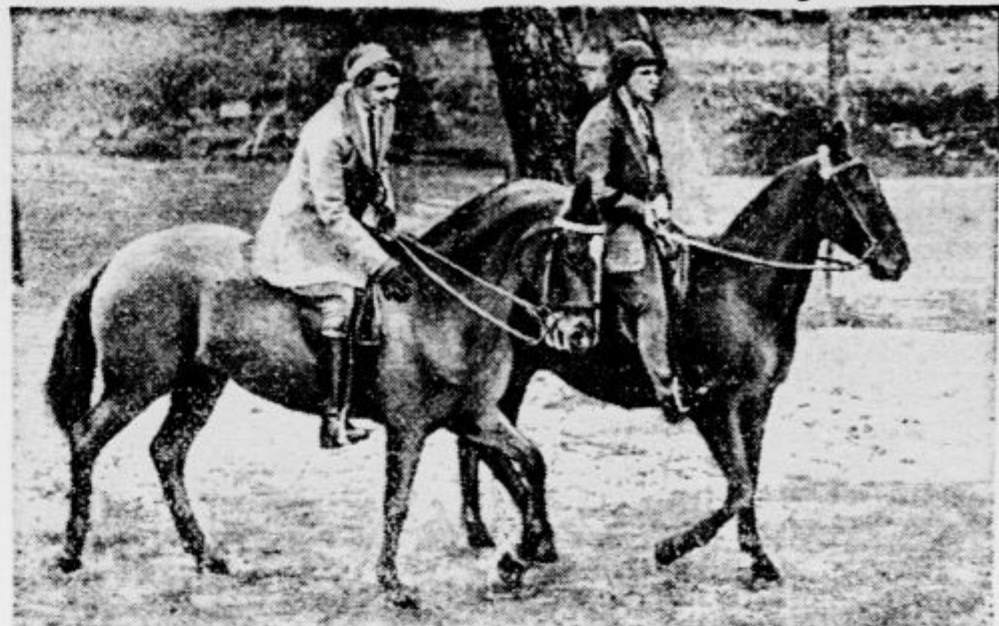
Iz Ria de Janeira poročajo, da so brazilске oblasti dale uničiti 927.800 dvojnih stotov kave lanskega pridelka, da dobijo prostor za kavni pridelok nove letine. Pridelki letošnjega leta cenijo na 20 milijonov vred in splošno prevladuje mnenje, da bo treba uničiti tudi polovico te množine, da ostanejo cene kave kakor doslej.

Strahote eksplozije

V Mitchamu pri Londonu je nastala eksplozija v odnotni tovarnici za čiščenje gorilnega spirita. Posledice so bile strašne: poslopje je popolnoma razdejano. Naključje je hotelo, da katastrofa ni terjala številnih človeških žrtev, vendar je bilo ubitih nekaj otrok, drugi pa, ki so se igrali v bližini tovarne, so bili ranjeni. Teh nesrečnikov je 39.

Prva dama Amerike na konju

Zena novega predsednika Zedinjenih držav gospa Rooseveltova je vnetja sportnica in kadar ji le čas dovoli, jezdi na konju.

Neprostopvoljni Robinson

29 dni na samotnem otoku

Angleški mornar Percy Kelvey se je rešil pred kratkim iz položaja, ki ni obetal nič dobrega. Na vožnji iz zapadne Afrike domov se ga je lotila malarija, zaradi katere so ga morali ostaviti v bolnišnici na Madeiru. Komaj je ozdravel, je napravil iz dolgega časa izlet s čolnom. Hipoma se je dvignil orkan, ki ga je gnal z divjo silo proti jugu. Petnajst ur je trajala ta vožnja, ki se je končala isto tako nenadoma s tem, da je čoln tresčil ob pečine samotnega neobjudenega otoka in se razbil. Kelvey je z veliko težavo rešil golo življenje.

Ker je bil zelo lačen, se je razgledal najprvo za čim užitim. Toda na otoku je opazil samo staro lesnjo in nekoliko divjih golobov, ki jih pa brez orožja ni mogel ujeti. V tej stiski je z nožem iz svoje pločevinaste cigaretnice skatle izrezal nekakšne trčke, s katerimi mu je res uspelo, da je naložil nekoliko rib. Za silo je bilo zadosti, ker mu ni manjkalo vžigalnika, da je zakuril ogenj, in pitne vode, ki je kot edini vir na otoku curčila izpod neke skale. V skalni razpoki si je uredil zašino domova, nje, ki ga je pokril s streho iz odrezanih vej in kosov lesa. Iz rastlinskih vlakn si je izdelal vrvi, ki jo je uporabljal za vsakovrstne namene. Celotek posode si je

pripravil: ploščat konkaven kamen mu je rabil za krožnik, škodljiva za kozarec itd. Tako si je uredil življenje še kakor toliko zmožno, a jasno je bilo, da si na tem pustem, nerodovitnem otoku dolgo ne bo mogel ohraniti življenja. Zato je na najvišji skali pripravil g-mado, da bi jo zažgal, če bi opazil kakšno ladjo na morju, in jo z dimom opozoril nase. V resnici je večkrat zagledal kakšno ladjo in jo poskusil na ta način opozoriti nase, a brez uspeha. Tako mu je v trdem delu za vsakdanje življenje, v strahu in upanju prešlo 29 dni. Tedaj je nekega jutra pri obhodu po otoku nenadoma opazil sledove človeških stopinj in ko jim je sledil, je našel za neko skalo in poleg majhne jadrnice na dva možakarja, ki sta govorila špansko in sta mu povedala, da sta prišla s Tenerife (Kanarsko otočje) nabirat na otok vrsto lišaja, ki se uporablja za izdelovanje nekega barvila. Povedala sta mu tudi, da leži njegov otok s svojim sootokom med Madeiro in Kénari ter da se ga plovba zaradi nevarnih kletč skrbno izogiba. Da nista možakarja slučajno prispela na ta otok, bi Kelvey na njem bržkone v kratkem sicer svoj življenje. Tako pa sta ga vzela s seboj na Tenerife in tam se mu je pomladila prilika za povratek v domovino.

Praznik grške neodvisnosti

Na Grškem obhajajo vsako leto ob tem času praznik neodvisnosti in osvoboditve izpod turške jarma. Tu pregleduje min. predsednik Caidaris čete v nar. noši.

Izprte pri Citroenu

Po pariških vesteh je izbruhnila v Citroenovi avtomobilski tovarnici stavka, zaradi katere je vodstvo podjetja izprlo vse delavce. Gre za 21.000 oseb, ki so odrekale pokorščino zaradi napovedanega znižanja mezd.

Vodstvo Citroenovih tovarnic je namreč pred dvema tednoma oznanilo delavstvu, da je glede na slabo konjunkturo v avtomobilski stroki primerno skrajšati prejemke. Baje so se z delavstvom pri Citroenu solidarizirali tudi delavci v Renaultovi tovarnici, ki hočejo svoje tovariše podpreti v tej socialni borbi.

Glavo mu je odrobila

V Langenu—Bernsdorfu se je javila orožniški postaji žena ključavničarja Bärwald, da je gledala na slabo konjunkturo v avtomobilski stroki primerno skrajšati prejemke. Baje so se z delavstvom pri Citroenu solidarizirali tudi delavci v Renaultovi tovarnici, ki hočejo svoje tovariše podpreti v tej socialni borbi.

Spomenik iz masla

V Kodanju bodo v kratkem postavili spomenik krave iz masla. Stal bo na močno obljudenem mestu in bo — to se razume — predvsem zaščitni pred soncem. Namesto spomenika bo, propagirati nakup danskega masla. Pip iz masla izdeluje neki danski kipar, kip bo vedno obdan od leda, da se ne bo mogel otajati in se raztezi v masleno čobodro.

ANEKDOTA

»Zakaj ne pošljete monterja, da mi popravi zvonec pri vratih?« vpraša odjemalec instalaterja. »Veste,« mu odvrne ta, »monter je bil celo dvakrat pri vas in je pritisnil na gumb zvonca, pa mu ni nihče odprl.«

Vsak dan ena

»Nu, dragec, pojdi z menoj na sprehod, da se pokažem ljudem v novi obleki.«
»Tako draga, samo potrpi, da si obrežem razcefrani rokav.«

